

NOTISER

¶ Den 26 till 29 augusti år 2000 anordnas i Florens An International Conference on Philosophy and Mental Health under rubriken "Madness, Science and Society". Information kan fås från C.S.S – Organizing Secretariat – Viale G Mazzini 70 - 50132 Florence – Italy, eller per e-post: css@mega.it

¶ Enligt en notis i gratistidningen *Metro* den 19/10 1998 har människan aldrig haft det så tråkigt som idag. "På 1950-talet skrattade man i genomsnitt 18 minuter per dag. 40 år senare har den siffran sjunkit till bara 6 minuter, uppger Internationella humorkongressen i Schweiz". Detta får väl betecknas som en tråkig nyhet. Men kanske borde vi ändå skratta åt den. Därigenom kunde statistiken förbättras.

¶ En svensk filosof, Göran Sundholm (professor vid universitetet i Leiden) har i ett brev till redaktionen protesterat mot Tom Borvanders tes i FT 4/98 att det inte finns några "stora" svenska filosofer. Borvander anser att den främste filosof som innehaft en professur i Sverige är en tysk, Ernst Cassirer. En "stor" filosof är enligt Borvander en som det hänvisas till i den internationella "diskursen". Sundholm påpekar att Borvander helt enkelt har fel. I Borvanders mening av "stor" finns det många stora svenska filosofer. Sundholm ger en

rad exempel. Och han avslutar sitt brev på följande sätt: "(...) 'felet' med svenska filosofer är inte att de ej bidrager till 'den internationella 'diskursen'", utan att deras framstående bidrag till denna "diskurs" faller inom andra grenar av filosofin än de enligt Borvanders mening önskvärda. Såvitt jag vet finns det emellertid inga svenska nykantianer som kan mäta sig med Cassirer. Såvitt jag vet finns det överhuvudtaget inga svenska nykantianer. Såvitt jag vet finns det för närvarande inga nykantianer någonstans".

¶ Folk ser med viss förväntan fram mot det kommande sekelskiftet. Men man kan ha olika uppfattningar om hur långt ett sekel är och om när det börjar och slutar. Det är klart att man kan bita sig fast i en viss tideräkning, om man så vill, men det vore kanske intressantare att hitta en tideräkning som bättre än vår stämmer överens med historiska realiteter. 1989 var t ex ett mycket intressant år. Några månader innan Berlinmurens fall skrev filosofen Staffan Carlshamre, numera i Stockholm, följande inlägg i Göteborgsposten:

"I snorbromsens sekel

När föds 1900-talet? Svaret kan tyckas självklart: vid sekelskiftet. Men hur långt är i så fall havandeskapet?

Dräktighetsperioden är konstant för varje species, så ett studium av andra århundraden bör ge oss en ledtråd till när vårt eget koncipierades. Alltför mycket data komplicerar dock hypoteserna och jag nöjer mig med att gå ett steg tillbaka i tiden. 1800-talet leder naturligtvis sitt ursprung till den stora revolutionen 1789, och ett sekel går alltså havande i 11 år med sin efterföljerska.

En titt i annalerna bekräftar också denna upptäckt. 1889 är kanske inte de storslagna historiska händelsernas år, men då föds de personer som skall sätta sin stämpel på vår tid. Eller vad sägs om följande kvartett: Adolf Hitler, Charlie

Chaplin, Martin Heidegger och Ludwig Wittgenstein.

Att filosoferna spelar en viktig roll för att definiera vår tid – hälften av trendsättarna hör till den gruppen – förvånar väl endast de i anden svaga; men att vi till den grad har levat i snorbromsens sekel har väl inte alltid stått lika klart. Bara Wittgenstein går helt fri, även om Chaplins metamustasch naturligtvis placerar honom i ett helt annat läger än herrarna på H.

Ännu mera tänkvärt blir detta när vi riktar blicken mot seklets fader. Det går nämligen att datera tillblivelsen av vårt århundrade ännu mera precist. Idag för exakt ett hundra år sedan blir Nietzsche galen. Den 4 januari 1889, på en gata i Turin, faller han om halsen på en häst som han sett grymt pryglad av sin förare. Han återfår aldrig bruket av sitt förstånd (även om han inte lekamligen packar ihop förrän – när annars? – år 1900).

Om orsakerna till Nietzsches sammanbrott har det spekulerats mycket, men kan förklaringen vara någon annan än att han först av alla såg vartåt det barkade? Och kan detta i sin tur förklaras på annat sätt än att han hade ett finger med i spelet?

Men hur ynkelig tycks inte vår tid när den överläppsbehåring som blivit dess symbol jämförs med Nietzsches original!

I vårt svenska 1900-tal spelar mustaschen inte samma roll som på den internationella scenen. Det

beror förmodligen på att endast människor utan organisationer. Ni människor kan bära preussare och tangorabatt. Agenterna i vår inhem- 1889.”
ska historia är som bekant inte

¶ På Gyldendals förlag har utgivits *Aristoteles Forelæsning over fysik*, Översat med Inledning og Noter af Paul Helms, 1999. Sven-Eric Liedman har utgivit *Mellan det triviala och det outsägliga – Blad ur humanioras och samhällsvetenskapernas historia*, Daidalos 1998. Mariann Andersson har utgivit *Ljusets barn i mörkrets våld*, Alida 1998 (tel: 018-141636).

¶ Vid filosofiska institutionen i Uppsala anordnas den 29 – 31 oktober 1999 en konferens om ”Feministiska studier av filosofihistorien” (Feminist Work on the History of Philosophy). I organisationskommittén ingår Lilli Alanen, Krister Segerberg, Sharon Rider och Katarina Sjökvist. Inbjudna föredragshållare är bland annat: Cynthia Freeland (Houston); Charlotte Witt (New Hampshire); Vigdis Sogne Möller (Bergen); Susan James (Cambridge); Ruth Sample (New Hampshire); Robin May Schott (Köpenhamn); Martina Reuter (Helsingfors); Sara Heinämaa (Åbo); Lilli Alanen (Uppsala); Eva Gothlin (Göteborg). Ytterligare information kan fås på följande adresser: Sharon.Rider@filosofi.uu.se; Katarina.Sjökvist@filosofi.uu.se, och Lilli.Alanen@filosofi.uu.se

Medarbetare i detta nummer av *Filosofisk tidskrift*: Lilli Alanen är professor i filosofins historia vid Uppsala universitet, Lars Bergström är professor i praktisk filosofi i Stockholm, Hans Ruin är forskarassistent i teoretisk filosofi i Stockholm, Olli Lagerspetz är assistent i filosofi vid Åbo Akademi och Gunnar Björnsson har ganska nyligen doktorerat i praktisk filosofi i Stockholm.